

ЗВ'ЯЗОК ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ ТА КРИЗИ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Резюме

У статті представлено результати теоретико-емпіричного дослідження психологічних особливостей внутрішньоособистісних конфліктів в юнацькому віці. Актуальність роботи зумовлена тим, що в умовах сучасних суспільних трансформацій, війни та соціальної нестабільності в Україні процес самовизначення молоді значно ускладнюється, набуваючи рис гострого екзистенційного протиріччя. Внутрішній конфлікт розглядається авторами не лише як джерело напруги, а і як механізм особистісного зростання, який тісно пов'язаний із формуванням его-ідентичності.

Метою статті є виявлення характеру взаємозв'язку між статусами ідентичності та специфікою протікання внутрішньоособистісних конфліктів, самоставленням і смисложиттєвими орієнтаціями студентів. Емпіричне дослідження проведено на вибірці з 60 респондентів із застосуванням психодіагностичного комплексу: методики визначення его-ідентичності Дж. Марсії, тесту-опитувальника самоставлення та методики смисложиттєвих орієнтацій. Для статистичної обробки даних використано критерій нормальності Шапіро–Уїлка та коефіцієнт кореляції Пірсона.

Результати дослідження засвідчили, що домінуючим статусом у вибірці є «досягнута ідентичність» (56%). Цей факт інтерпретується як специфічна адаптаційна відповідь молоді на кризові умови: необхідність швидкого дорослішання та побудови внутрішніх опор зменшує час на «мораторій» (пошук), який склав лише 15%. Кореляційний аналіз дозволив встановити, що статус ідентичності безпосередньо визначає зміст внутрішнього конфлікту. Виявлено, що «дифузна ідентичність» має значущі обернені зв'язки із самоповагою та цілями в житті на тлі прямої кореляції із самоприниженням, що свідчить про переживання конфлікту як стану дезорієнтації. Статус «мораторій» супроводжується високим рівнем самокритики, відображаючи конфлікт як активний пошук. Зафіксовано феномен «латентного конфлікту» у осіб з «передчасною ідентичністю», що проявляється через зв'язок із самоприниженням при зовнішній стабільності. Натомість «досягнута ідентичність» має стійкі позитивні зв'язки з аутосимпатією та осмисленістю життя.

Зроблено **висновок**, що успішне вирішення кризи ідентичності трансформує деструктивний потенціал внутрішнього конфлікту в ресурс розвитку, забезпечуючи психологічну стійкість та суб'єктність особистості.

Ключові слова: внутрішньоособистісний конфлікт, юнацький вік, его-ідентичність, криза ідентичності, самоставлення, смисложиттєві орієнтації, самоповага.

Вступ. Вивчення внутрішньоособистісних конфліктів залишається однією з ключових проблем сучасної психології, охоплюючи широкий спектр концепцій – від психоаналітичних теорій до когнітивно-поведінкових моделей. У науковому дискурсі цей феномен дедалі частіше розглядається не лише як деструктивне переживання чи ознака невротизації, а й як закономірний етап особистісного розвитку. Амбівалентна природа внутрішнього конфлікту полягає у його здатності виступати як джерелом психологічної кризи, що блокує активність особистості, так і потужним рушієм самопізнання та мобілізації внутрішніх ресурсів. Особливої гостроти це питання набуває у контексті юнацького віку – сенситивного періоду для формування ідентичності та екзистенційного самовизначення.

Центральним новоутворенням юності є становлення зрілої ідентичності, що відбувається на тлі складної взаємодії біологічних змін, соціальних очікувань та переоцінки ціннісних орієнтирів. Саме в цей період особистісна структура зазнає суттєвої трансформації, а розбіжність між бажаннями, можливостями та соціальними нормами створює підґрунтя для виникнення глибоких внутрішніх суперечностей.

Розуміння механізмів протікання цих процесів вимагає аналізу структури самого конфлікту. Дослідники виокремлюють три рівні його актуалізації – когнітивний, афективний та поведінковий (конативний), які формують так зване «ядро» конфлікту.

Як видно зі структури конфлікту, напруження виникає у точці зіткнення трьох базових компонентів «Я-концепції»: «Я-реального» (фактичний стан), «Я-ідеального» (прагнення) та «Я-соціально бажаного» (вимоги оточення). Саме дисбаланс у цій тріаді, помножений на максималізм та

ПСИХОЛОГІЯ

емоційну вразливість юнацького віку, визначає специфіку протікання кризи ідентичності. У даній статті ми розглянемо теоретичні аспекти взаємозв'язку між кризою ідентичності та внутрішньоособистісними конфліктами, а також проаналізуємо їхню роль у професійному та особистісному становленні молоді.

Мета дослідження – встановити зв'язок внутрішньоособистісного конфлікту з кризою ідентичності у юнацькому віці.

Методи дослідження: для реалізації поставлених завдань було використано ряд психодіагностичних методик: опитувальник его-ідентичності Дж. Марсія (дозволяє розрізнити чотири основні статуси ідентичності: дифузія, мораторій, передчасну та досягнуту ідентичність); опитувальник дослідження самовідношення В. В. Столін, С. Р. Пантелєєв (визначає емоційний та семантичний зміст ставлення особистості до себе); тест смисложиттєвих орієнтацій (СЖО) Д. Леонтьєва (визначає ціннісні та смисложиттєві орієнтації особистості). У дослідженні взяло участь 60 студентів.

Результати. Юнацький вік характеризується активним пошуком ідентичності, що на тлі суперечностей між особистими прагненнями та соціальними очікуваннями часто призводить до внутрішніх конфліктів. Для визначення статусів ідентичності (дифузна, передчасна, мораторій, досягнута) було використано опитувальник Дж. Марсії. Результати дослідження представлено на рисунку 1.

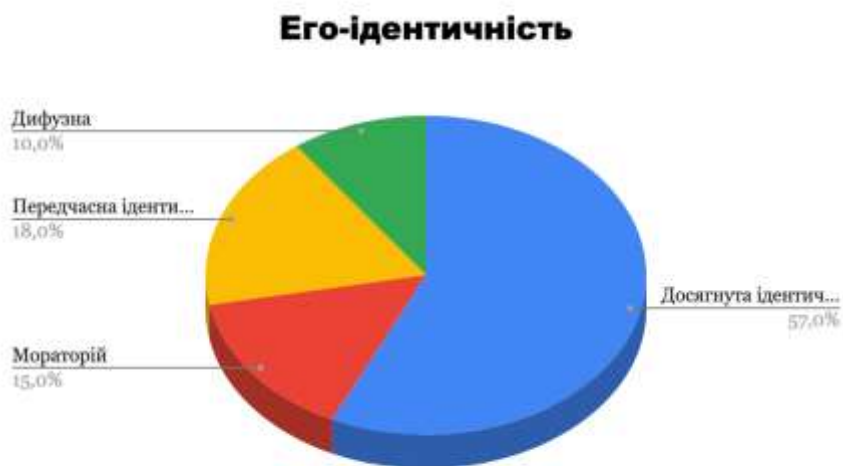

Рисунок 1. Результати за методикою его-ідентичності Дж. Марсії

Як засвідчують результати (рис. 1), найчисельніша група респондентів (56%) має статус досягнутої ідентичності. Це означає, що більшість опитаних вже сформували власну систему цінностей та життєвих планів. Така висока частка зрілої молоді може пояснюватися не лише доступністю можливостей для саморозвитку, а й специфікою історичного моменту. В умовах війни та соціальної турбулентності українське студентство змушене дорослішати «екстерном»: зовнішній хаос підштовхує до швидкої кристалізації внутрішніх опор. Для цієї групи визначеність часто стає захисним механізмом, хоча це не гарантує відсутності конфліктів у майбутньому при зіткненні з новими викликами реальності.

У стані мораторію перебувають 15% респондентів. Це період активного пошуку, сумнівів та експериментів, що є цілком органічним для студентського віку. Навчання створює безпечний простір для «спроб і помилок», проте сучасний темп життя часто перетворює цей процес на джерело стресу. Студенти в цьому стані можуть відчувати внутрішній конфлікт між власною потребою у ґрунтовному самопізнанні та зовнішнім тиском, що вимагає швидких рішень і соціального успіху.

Статус передчасної ідентичності виявлено у 18% опитаних. Ці молоді люди уникли болісного процесу пошуку, некритично засвоївши цілі та цінності авторитетних дорослих (передусім батьків). Зовні їхня поведінка виглядає стабільною та впевненою, проте ця стійкість є крихкою. Такий стан свідчить про «відкладений конфлікт»: наразі суперечності приховані, але в майбутньому, коли нав'язані сценарії увійдуть у дисонанс із власним досвідом, криза може проявитися значно гостріше.

Найменша частка респондентів (10%) характеризується дифузною ідентичністю. Представники цієї групи не мають чітких орієнтирів і, що важливіше, не виявляють активності щодо їх пошуку. В умовах інформаційного перенасичення така позиція є формою втечі від відповідальності, що робить особистість вразливою до зовнішніх маніпуляцій та ситуативних впливів.

Дані дослідження самовідношення (В. В. Столін, С. Р. Пантілєєв) подані у таблиці графічному вигляді (рис. 2).

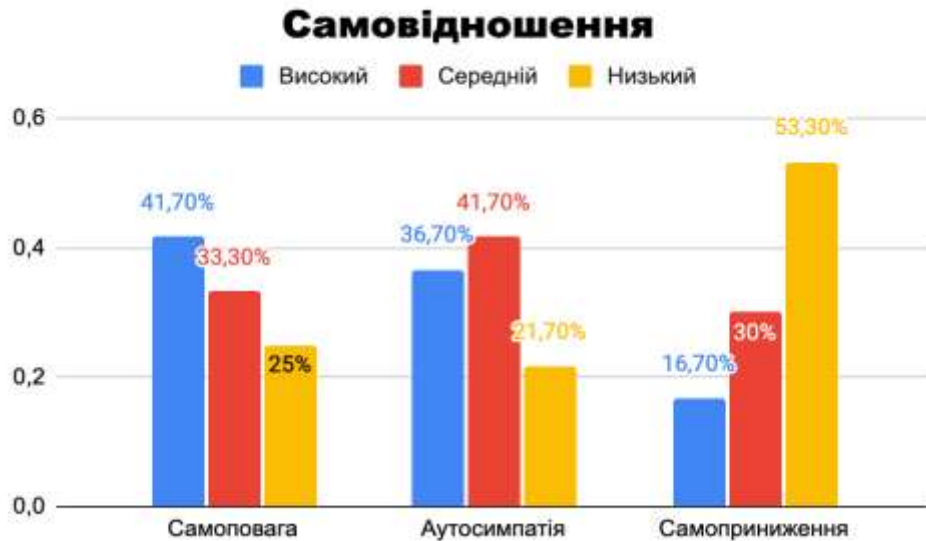

Рисунок 2. Результати дослідження самовідношення респондентів

Аналіз шкали «Самоповага» засвідчив позитивну тенденцію: сумарно майже 75% респондентів мають високий (41,7%) та середній (33%) рівні. Це вказує на сформовану суб'єктну позицію студентів, їхню віру у власні сили та орієнтацію на самоствердження. Водночас чверть вибірки (25%) із низькими показниками становить групу ризику, для якої характерні невпевненість та залежність від зовнішніх обставин.

За шкалою «Аутосимпатія» домінує середній рівень (41,7%), що відображає певну нестабільність емоційного ставлення до себе. Високий рівень безумовного самоприйняття демонструють 36,7% опитаних, тоді як 21,7% студентів виявляють низьку аутосимпатію, що свідчить про внутрішню дистанційованість та брак підтримки власного «Я».

Показники шкали «Самоприниження» є переважно сприятливими: у більшості респондентів (53,3%) цей рівень низький, що говорить про відсутність схильності до самозвинувачення. Середній рівень виявлено у 30% осіб, а високий – лише у 16,7%, що вказує на наявність у цієї меншості вираженого внутрішнього конфлікту та схильності до самобичування.

Аналіз результатів тесту смисложиттєвих орієнтацій показує, що більшість студентів вміють поєднувати уявлення про майбутнє з переживаннями теперішнього й рефлексією щодо минулого (рисунок 3).

Смисложиттєві орієнтації

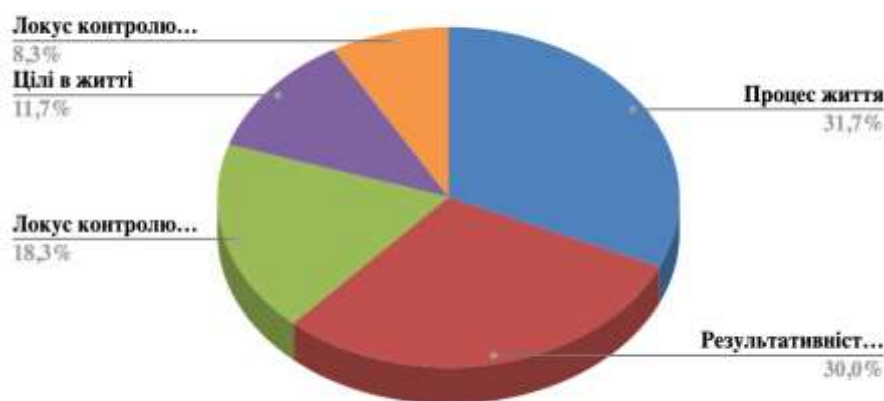

Рисунок 3. Результати респондентів за методикою Смисложиттєві орієнтації

Аналіз смисложиттєвих орієнтацій виявив, що найпоширенішою домінантою є шкала «Процес життя» (31,7%). Це характеризує респондентів як особистостей, схильних жити «тут і тепер», отримуючи задоволення від самого плину життя, а не лише від очікування майбутнього. Така гедоністична спрямованість свідчить про високу емоційну насиченість сьогодення, але може вказувати на певну ситуативність поведінки, властиву юнацтву.

Другу позицію посідає «Результативність життя» (30%). Для цієї третини студентів критерієм сенсу виступають досягнення та продуктивність. Така орієнтація відображає прагнення до самореалізації та потребу в соціальному схваленні, що є закономірним для етапу професійного становлення.

Шкали, пов'язані з відповідальністю та плануванням, виражені менше. «Локус контролю – життя» (18,3%) вказує на групу студентів, схильних до фаталізму або переконання, що життям керують зовнішні обставини, а не власна воля. Лише 11,7% респондентів мають домінантну орієнтацію на «Цілі в житті», що підтверджує тезу про незавершеність процесу самовизначення у більшості молоді.

Найменш вираженою виявилася шкала «Локус контролю – Я» (8,3%). Низький відсоток осіб, які відчують себе повними господарями власної долі, є природним для ранньої дорослості, оскільки почуття автономності та глибинної відповідальності формується поступово, через накопичення життєвого досвіду.

Після детального розгляду особливостей его-ідентичності та смисложиттєвих орієнтацій студентів постало завдання з'ясувати, чи існують стійкі закономірності між цими показниками. Для коректного вибору методу виявлення взаємозв'язків першочергово було здійснено перевірку емпіричного розподілу даних на відповідність нормальному закону за допомогою критерію Шапіро–Уїлка.

Результати аналізу показали, що змінні «Дифузна ідентичність» ($p = 0.217$), «Досягнута ідентичність» ($p = 0.314$), «Цілі в житті» ($p = 0.645$) та «Локус контролю – Я» ($p = 0.098$) не мають статистично значущих відхилень від нормального розподілу ($p > 0.05$).

Водночас змінні «Передчасна ідентичність» ($p = 0.026$), «Мораторій» ($p = 0.0028$), «Самоповага» ($p = 0.006$), «Аутосимпатія» ($p = 0.019$) та «Самоприниження» ($p = 0.010$) демонструють статистично значущі відхилення від нормальності ($p < 0.05$).

З огляду на це можна зробити висновок, що частина даних відповідає нормальному розподілу, що дозволяє використовувати кореляцію Пірсона для аналізу взаємозв'язків між ними. Для змінних із ненормальним розподілом застосування Пірсона залишається прийнятним за умови достатнього обсягу вибірки ($n = 60$).

Отримані результати дослідження дозволяють простежити системний зв'язок між кризою ідентичності та проявами внутрішньоособистісного конфлікту у осіб юнацького віку. Розпочнімо із того, що, як бачимо у таблиці 1, статуси его-ідентичності тісно пов'язані з тим, як юнацтво ставиться до себе, наскільки вміє приймати власне життя та контролювати розвиток подій.

Таблиця 1

Кореляційні зв'язки між кризою ідентичності та показниками внутрішньоособистісного конфлікту

Показники	Самоповага	Аутосимпатія	Самоприниження	Цілі в житті	Локус контролю – Я
Дифузна ідентичність	–0,41*	–0,38*	0,36*	–0,44*	–0,33*
Передчасна ідентичність	–0,09	–0,25	0,31*	–0,08	–0,02
Мораторій	–0,34*	–0,27	0,30*	–0,21	–0,19
Досягнута ідентичність	0,46*	0,42*	–0,18	0,52*	0,21

*Кореляції значущі при $p \leq 0,05$.

Дифузна ідентичність корелює негативно із самоповагою ($r = -0,41$), аутосимпатією ($r = -0,38$), цілями ($r = -0,44$) та локусом контролю ($r = -0,33$), а позитивно – із самоприниженням ($r = 0,36$). Це вказує на слабкість внутрішньої опори та емоційну нестійкість. Передчасна ідентичність має прямий зв'язок лише із самоприниженням ($r = 0,31$), що свідчить про приховану напругу через несамостійність вибору. Мораторій пов'язаний зі зниженням самоповаги ($r = -0,34$) та зростанням самоприниження ($r = 0,30$), що відображає невпевненість, характерну для етапу активного пошуку. Досягнута ідентичність має позитивні кореляції із самоповагою ($r = 0,46$), аутосимпатією ($r = 0,42$) та цілями ($r = 0,52$), виступаючи ресурсом зрілості та стабільності.

Дискусія. Аналіз теоретико-методологічних засад вивчення внутрішньоособистісного конфлікту дозволяє стверджувати, що в сучасній психологічній науці відбувається зміна парадигми сприйняття цього феномену. Якщо класичні психоаналітичні концепції (Фройд, 1998) та ранні клінічні підходи розглядали внутрішній конфлікт переважно як джерело невротизації та дезадаптації, то сучасні дослідники (Дубчак, 2011; Борисюк, Ликова, 2008; Станішевська, 2012) схиляються до думки про його амбівалентну природу.

Дискусійним залишається питання щодо межі, за якою конструктивний конфлікт переростає у деструктивний. З одного боку, ми погоджуємося з твердженням Л. Станішевської (2012) та Л. Бобрової, що конфлікт є універсальною закономірністю розвитку, оскільки саме через зіткнення «хочу», «можу» і «треба» відбувається кристалізація цінностей. З іншого боку, як слушно зауважують А. Борисюк та М. Ликова (2008), «застрягання» у стані вибору блокує активність особистості, що у юнацькому віці може призвести до фаталізму або соціальної апатії. На нашу думку, ключовим фактором, що визначає вектор розвитку конфлікту (конструктивний чи деструктивний), є рівень розвитку рефлексивності та саморегуляції. Здатність юнака усвідомити суперечність переводить конфлікт із площини неусвідомлюваної тривоги у площину задачі, яку потрібно вирішити.

Особливої уваги заслуговує структурна модель конфлікту в юнацькому віці. Аналізуючи підходи Т. Шапран та Н. Шевченко (2014), можна виділити специфічну для цього віку триаду напруження:

- «Я-реальне» (усвідомлення поточних обмежень);
- «Я-ідеальне» (максималістські плани на майбутнє);
- «Я-соціально бажане» (тиск батьківських та суспільних очікувань).
- «Я-соціально бажане» (тиск батьківських та суспільних очікувань).

Рисунок 4. Ядро внутрішньоособистісного конфлікту

Саме в юності розрив між цими компонентами є найбільшим (Crocetti, 2017). На відміну від дорослої людини, яка часто вже адаптувала свої амбіції до реальності, або дитини, яка ще не мислить категоріями віддаленого майбутнього, юнаки перебувають у зоні високого ризику.

Важливим аспектом дискусії є соціальна детермінованість конфліктів. Спираючись на погляди Е. Еріксона та Дж. Марсія (1966), ми бачимо, що формування ідентичності неможливе без кризи. Проте сучасні українські реалії додають до нормативної кризи (вікової) елементи ненормативних криз (соціальна нестабільність, війна, невизначеність ринку праці). Це підтверджують дослідження стійкості особистості в умовах війни (Блинова, Круглов, 2023; Кокун, 2022) та теза В. Чуловського (2010) про об'єктивні соціально-економічні причини конфліктів. Таким чином, внутрішньоособистісний конфлікт сучасного старшокласника чи студента – це не лише інтрапсихічне явище, а й відображення соціальної адаптації. Молодь змушена балансувати між власними автентичними бажаннями та жорсткими вимогами ринку й соціуму, що часто призводить до формування «фальшивого Я» або рольових конфліктів.

Узагальнюючи наукові погляди, можна стверджувати, що повне усунення внутрішньоособистісних конфліктів у юнацькому віці є неможливим і навіть небажаним, оскільки це зупинило б процес особистісного зростання. Завданням психологічного супроводу має стати не «лікування» конфлікту, а розвиток фрустраційної толерантності та навичок конструктивного розв'язання суперечностей (Титаренко, 2018). Перспектива подальших розвідок вбачається у вивченні копінг-стратегій, які обирає сучасна молодь для подолання дисбалансу між «Я-реальним» та «Я-ідеальним».

Висновки. Узагальнюючи результати емпіричного дослідження, можемо констатувати, що внутрішньоособистісний конфлікт в юнацькому віці є не ізольованим феноменом, а системним наслідком особливостей формування його-ідентичності, оскільки кореляційний аналіз підтвердив безпосередній вплив статусу ідентичності на характер самоставлення студента та його здатність до цілепокладання. Зокрема, найбільш несприятливий психологічний профіль виявлено у респондентів з дифузною ідентичністю, де наявність обернених зв'язків із самоповагою та цілями у житті на тлі прямої кореляції із самоприниженням свідчить про руйнування цілісності «Я», через що конфлікт протікає як стан розгубленості та аутоагресії, блокуючи особистісний розвиток. Натомість для статусу мораторію характерне поєднання низької самоповаги з високим рівнем самокритики, що підтверджує неминучість внутрішнього напруження в процесі активного пошуку себе, однак у цьому контексті конфлікт виконує конструктивну функцію рушійної сили, яка змушує особистість переосмислювати цінності.

Специфічним є положення студентів із передчасною ідентичністю, у яких, попри зовнішню стабільність, виявлений прямий зв'язок із самоприниженням вказує на наявність латентного конфлікту, зумовленого тим, що некритичне прийняття чужих ролей не дає повного внутрішнього задоволення. Найбільш гармонійну структуру особистості демонструють студенти з досягнутою ідентичністю, де сильні позитивні кореляції із самоповагою, аутосимпатією та життєвими цілями доводять, що успішне вирішення кризи знімає гостроту внутрішнього конфлікту, трансформуючи його у досвід та опору для впевненості в майбутньому. Отже, проведене дослідження доводить, що гармонізація внутрішнього світу студента та подолання внутрішньоособистісних суперечностей

можливі лише через свідому роботу над формуванням власної ідентичності та здатність взяти відповідальність за власні вибори.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Блинова, О. Є., & Круглов, К. О. (2023). Стратегії подолання стресу та життєстійкість особистості в умовах війни. *Габітус*, 45, 63–68. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.45.10>
- Борисюк, А. С., Ликова, М. О. (2008). Особистісний конфлікт як механізм психічного розвитку особистості. *Буковинський медичний вісник*, 12(4), 14–17.
- Дубчак, Г. М. (2011). Внутрішньоособистісний конфлікт як предмет психологічного дослідження. *Актуальні проблеми психології*, 12(13), 148–156.
- Кокур, О. М. (2022). Психологічна стійкість та життєві орієнтації студентської молоді в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету оборони України*, 3(67), 64–71.
- Станішевська, Л. В. (2012). Психологічні детермінанти внутрішньоособистісних конфліктів у юнацькому віці. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*, 2(9), 245–250.
- Титаренко, Т. М. (2018). *Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації*. Кропивницький: Імекс-ЛТД.
- Фройд, З. (1998). *Вступ до психоаналізу*. (П. Тарашук, пер.). Київ: Основи. (Оригінал опубліковано 1917).
- Чуловський, В. (2010). Соціально-психологічні чинники виникнення конфліктів у молодіжному середовищі. *Соціальна психологія*, 4, 88–95.
- Шапран, Т., Шевченко, Н. (2014). «Я-концепція» як фактор саморегуляції особистості в юнацькому віці. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Психологія*, 56, 62–67.
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558. <https://doi.org/10.1037/h0023281>
- Crocetti, E. (2017). Identity formation in adolescence: The dynamic of forming and consolidating identity commitments. *Child Development Perspectives*, 11(2), 145–150. <https://doi.org/10.1111/cdep.12226>

REFERENCES

- Blynova, O. Ye., & Kruglov, K. O. (2023). Stratehii podolannia stresu ta zhyttiistiikist osobystosti v umovakh viiny [Strategies for overcoming stress and personality resilience in war conditions]. *Habitus*, 45, 63–68. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.45.10>
- Borysiuk, A. S., & Lykova, M. O. (2008). Osobystisnyi konflikt yak mekhanizm psykhichnoho rozvytku osobystosti [Personal conflict as a mechanism of mental development of personality]. *Bukovynskyi medychnyi visnyk*, 12(4), 14–17.
- Chulovskyi, V. (2010). Sotsialno-psykholohichni chynnyky vynyknennia konfliktiv u molodizhnomu seredovyschi [Socio-psychological factors of conflicts in the youth environment]. *Sotsialna psykholohiia*, 4, 88–95.
- Crocetti, E. (2017). Identity formation in adolescence: The dynamic of forming and consolidating identity commitments. *Child Development Perspectives*, 11(2), 145–150. <https://doi.org/10.1111/cdep.12226>
- Dubchak, H. M. (2011). Vnutrishnoosobystisnyi konflikt yak predmet psykholohichnoho doslidzhennia [Intrapersonal conflict as a subject of psychological research]. *Aktualni problemy psykholohii*, 12(13), 148–156.
- Froid, Z. (1998). *Vstup do psykhoanalizu* [Introduction to psychoanalysis] (P. Tarashchuk, Trans.). *Osnovy*. (Original work published 1917).
- Kokun, O. M. (2022). Psykholohichna stiikist ta zhyttievi oriientsatsii studentskoi molodi v umovakh voiennoho stanu [Psychological stability and life orientations of student youth under martial law]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy*, 3(67), 64–71.
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558. <https://doi.org/10.1037/h0023281>
- Shapran, T., & Shevchenko, N. (2014). “Ya-kontseptsiiia” yak faktor samorehuliatcii osobystosti v yunatskomu vitsi [“Self-concept” as a factor of personality self-regulation in adolescence]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriia: Psykholohiia*, 56, 62–67.
- Stanishevska, L. V. (2012). Psykholohichni determinanty vnutrishnoosobystisnykh konfliktiv u yunatskomu vitsi [Psychological determinants of intrapersonal conflicts in adolescence]. *Naukovyi visnyk*

Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho, 2(9), 245–250.

Tytarenko, T. M. (2018). *Psykhologichne zdorovia osobystosti: zasoby samodopomohy v umovakh tryvaloi travmatyzatsii* [Psychological health of the personality: Means of self-help in conditions of prolonged traumatization]. Imeks-LTD.

N. Demchenko, K. Koshel

THE CONNECTION BETWEEN INTRAPERSONAL CONFLICT AND IDENTITY CRISIS IN ADOLESCENCE

Abstract

The article presents the results of a theoretical and empirical study on the psychological features of intrapersonal conflicts in youth. The relevance of the work is driven by the fact that under the conditions of modern social transformations, war, and instability in Ukraine, the process of self-determination among young people is significantly complicated, taking on the characteristics of an acute existential contradiction. Internal conflict is viewed by the authors not only as a source of tension but also as a mechanism of personal growth closely linked to the formation of ego-identity.

The aim of the article is to identify the nature of the relationship between identity statuses and the specifics of intrapersonal conflicts, self-attitude, and life-meaning orientations of students. The empirical study was conducted on a sample of 60 respondents using a psychodiagnostic complex: J. Marcia's Ego Identity Status measure, the Self-Attitude Test, and the Purpose-in-Life Test. Statistical data processing was performed using the Shapiro-Wilk normality test and Pearson correlation coefficient.

*The research results showed that the dominant status in the sample is "Achieved Identity" (56%). This fact is interpreted as a specific adaptive response of youth to crisis conditions: the need for rapid maturation and building internal supports reduces the time for "moratorium" (search), which accounted for only 15%. Correlation analysis allowed establishing that identity status directly determines the content of the internal conflict. It was revealed that "Identity Diffusion" has significant negative correlations with self-respect and life goals against the background of a positive correlation with self-blame, indicating the experience of conflict as a state of disorientation. The "Moratorium" status is accompanied by a high level of self-criticism, reflecting conflict as an active search. The phenomenon of "latent conflict" was recorded in individuals with "Foreclosure," manifested through a link with self-blame despite external stability. In contrast, "Achieved Identity" has stable positive correlations with autosympathy and life meaningfulness. **It is concluded** that the successful resolution of the identity crisis transforms the destructive potential of internal conflict into a development resource, ensuring the psychological resilience and agency of the personality.*

Keywords: intrapersonal conflict, youth, ego-identity, identity crisis, self-attitude, life-meaning orientations, self-respect.

УДК 373.2:159.922.7:316.613

О. Косенчук, Н. Тарнавська

БАГАТОРІВНЕВИЙ МОНІТОРИНГ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ОСВІТНІХ ЛОКАЦІЯХ ЗА МОДЕЛЛЮ «2 НА 2» ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЙ ПІДТРИМКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Резюме

У статті висвітлено результати багаторівневого моніторингу розвитку дітей дошкільного віку в умовах короткотривалого перебування на освітніх локаціях за моделлю «2 на 2», реалізованого у період з вересня 2024 року по лютий 2025 року в Україні (друга хвиля). Показано, що короткотривала організація освітнього процесу дає змогу фіксувати освітні втрати та прогалини, планувати психолого-педагогічну підтримку, інтенсифікувати освітній процес і підвищувати його результативність.

Окреслено структуру багаторівневого моніторингу, що охоплює три взаємопов'язані рівні: (1) відстеження розвитку дитини за основними напрямками та показниками; (2) організаційно-методичний супровід, спрямований на розробку програмно-методичного забезпечення, професійне